

જીવનમાં દરેક માણસને સફળતા પ્રાપ્ત કરવી હોય તો તેણે સપનું જોવું જોઈએ. જે માણસના જીવનમાં કોઈ ધ્યેય જ નક્કી ના હોય, જે વ્યક્તિની કોઈ આકાંક્ષા જ ના હોય તે માણસ જીવનમાં ક્યારેય કંઈ પણ પ્રાપ્ત કરી શકતો નથી. જીવનમાં દરેક વ્યક્તિના પોતાનાં અલગ અલગ સપનાં હોય છે, આ સપનાં એ કોઈ માત્ર તરંગો નથી કે કોઈ ખાલી સમયને બરબાદ કરવા માટેના વિચારો નથી. આપણે જે અત્રે સપનાંની વાત કરીએ છીએ તે જીવનનાં ધ્યેય અંગેની છે, જે સપનાં જોઈ શકે છે તે જ માણસ કાંઈક હાંસલ કરી શકે છે, જે માણસ દ્રઢ મનોબળ સાથે પોતાનાં સપનાંને વળગી રહે છે અને અથાક પુરુષાર્થ, પ્રયત્ન કરે છે તેનાં સપનાં અવશ્ય સાકાર પામે છે.

ઘણી વાર લોકોને વાતો કરતાં સાંભળ્યા હશે કે યાર મારું એક સપનું હતું કે મારો પોતાનો મોટો બંગલો હોય, ગાડી હોય, વર્ષે એકાદ વિદેશી ટુર કરતા હોઈએ, કેટલાંકને ગમતી છોકરી અને નોકરી મેળવવાનાં સપનાં હોય, કેટલાંકને વિદેશમાં સેટલ થવાનાં સપનાં હોય, ઉમરના દરેક

માણસને સપનાં જોવાનો અધિકાર છે અને એ સપનું પૂરું કરવાનો પણ અધિકાર છે, દુનિયામાં થયેલી દરેક શોધ, દરેક સફળતા અને તમામ સર્જનોની પાછળ માણસની ઈચ્છા અને સપનાં જ રહેલાં છે. ધીરૂભાઈએ સપનું જ ન જોયું હોત તો આજે

**બંધ આંખનાં
સપનાં સાચાં કરવાં
ખુલ્લી આંખે સંઘર્ષ
કરવો પડે..!**

બિલ ગેટ્સ બનવું છે? ધીરૂભાઈ અંબાણી બનવું છે? તમારે જેવું બનવું હોય તેવાં તમો સપનાં સેવો, તેવા તમે અવશ્ય બની શકશો.

પરંતુ શરત માત્ર એટલી જ છે કે, સપનાં જોવાથી જ સફળ ન થવાય- પ્રયંસ પુરુષાર્થ કરવો પડે. પુરુષાર્થ વગર કોઈ સફળતા કયારેય મળતી નથી.

જે માણસનું ધ્યેય સ્પષ્ટ હોય અને સાથે પુરુષાર્થ હોય અને જોશ હોય તો

એને આ દુનિયાની કોઈ પણ તાકાત સફળતા પ્રાપ્ત કરવામાં રોકી શકતી નથી પાબ્લો પીકાશો ૮૩ વર્ષ સુધી સતત કાર્યરત રહ્યા હતા, ૧૩,૫૦૦ રેખાચિત્રો, ૩૦૦ જેટલી શિલ્પકૃતિઓની રચના તેમણે કરી હતી. એરિસ્ટોટલે ૮૦ વર્ષની ઉંમરે વાંસળી વગાડવાનો પ્રારંભ કર્યો હતો. બચ્ચનને પણ રેડિયોવાળાઓએ કાઢી મૂક્યા હતા અને તેના આધારે જ તેમણે નાસીપાસ થઈને સમાધાન કરી લીધું હોત તો આજે દુનિયાને અને ફિલ્મજગતને ભારતીય સિનેમાનો મહાનાયક ન મળ્યો હોત.

સપનાંઓ સેવવાં એ ખોટું નથી પરંતુ એ સપનાંઓને સાકાર કરવા માણસ દ્રઢ સંકલ્પ કરીને સાધનાયજ્ઞ આરંભવો પડે. ગ્રીક તત્ત્વચિંતક તેમજ શ્રેષ્ઠ ઇતિહાસકાર હેમોસ્થિનિસનું ઉદાહરણ આ સંદર્ભમાં ધ્યાન ખેંચે એવું છે. નાનપણથી જ તેને ઉત્કૃષ્ટ વક્તા બનવાની તીવ્ર ઈચ્છા હતી પરંતુ ખાટલે મોટી ખોડ- ચોથો પાયો જ નહીં. એ ન્યાયે તેનામાં એક મોટામાં મોટી ઊણપ હતી અને એ તેની થોથવાતી જીભ. તોતડો માણસ વક્તા શી રીતે બની શકે? તેણે તરત જ એક ઉત્કૃષ્ટ વૈદ્યની મુલાકાત લીધી. તેની પાસે વક્તા થવાની પોતાની ઈચ્છા, તેમ જ જીભની ખોડ જણાવી. વૈદ્યજે તેને દવા આપી અને જોડે એક પ્રયોગ સૂચવ્યો.

રોજ સવાર-સાંજ નદીકિનારે જઈ ગોળ કાંકરાઓ મોઢામાં મૂકી એક એક કલાક મોટે મોટેથી બૂમો પાડવી. એક વર્ષ સુધી જો આ પ્રયોગ કંટાળ્યા વગર અખંડ રીતે કરવામાં આવશે તો જીભ જરૂર સુધરશે. એમણે આ પ્રયોગ મન લગાવીને પૂરી સાધનાથી કર્યો પરિણામે તેમની જીભની ખામી દૂર થઈ ગઈ.

ત્યાર બાદ એમની બીજી ખામી - બોલતા બોલતા શ્વાસ ચઢતો. આના ઉપાય તરીકે વૈદ્યજે તેને એક વરસ સુધી સવાર-સાંજ પહાડ પર ચઢ-ઊતર કરવાનું સૂચન કર્યું. હેમોસ્થિનિસે આ નિયમનું પણ યુસ્તપણે પાલન કર્યું. આ તકલીફ પણ દૂર કરી.

હવે વક્તા બનવા માટે જ્ઞાનરાશિ પણ જોઈએ. તેણે તત્કાલિન ગ્રીક પંડિતોનો સંપર્ક સાધીને નવ વરસ અધ્યયન માટે માર્ગદર્શન મેળવ્યું. અવિરત જ્ઞાનસાધના કરી- વિદ્વત્તા પ્રાપ્ત કરી.

આ રીતે વક્તા થવાની એક પણ લાયકાત નહોતી એ હેમોસ્થિનિસ દ્રઢ સંકલ્પ અને અવિરત સાધનાથી વક્તા થવાના પોતાના સપનાને સાકાર કરી શક્યો.

આ થઈ વાત બંધ આંખનાં સપનાં સાચાં કરવા ખુલ્લી આંખે સંઘર્ષ કરવો પડેની.

તો વાયકમિત્રો! સપનાં છે સેફ્ટી વાલ્વ. તમે પણ જીવનમાં કંઈક બનવાના વિચારો તો કરતાં જ હશો. કોઈ પણ ક્ષેત્રમાં આગળ વધવું હશે તો ઊંચું સપનું સેવવું જ પડશે. જીવનમાં શ્રેષ્ઠ ગોલ નક્કી કરવો જ પડશે, જેના જીવનમાં કોઈ ધ્યેય નહીં, કોઈ સપનું નહીં હોય તે માણસ આજીવન બની જશે. એ માણસ જીવ્યો તોય શું... આપણે આપણી જિંદગી કેવી બનાવવી છે તે આપણા હાથમાં છે, કંઈક બનવા માટે વિચારો સાકાર કરવા વિચારને મનનું બળ પૂરું પાડો, સંકલ્પની પાછળ દ્રઢતાનું બળ- એકાગ્રતાનું બળ-બધાંને કામે લગાડો અને પૂરા દિલથી કરો સાધના! તો તમે જરૂર બનશો- મોટા સંગીતકાર, શિલ્પી, કવિ, નૃત્યકાર અને મહાન લેખક અને ઘણું બધું...! વણકર થઈને વણવાનો પ્રારંભ કરો ને ઈશ્વર આપોઆપ દોરો આપશે!

સુવર્ણરજ

કેવળ ઇચ્છામાત્રથી કોઈ કાર્ય સિદ્ધ નથી થતું, ઇચ્છા અને સિદ્ધિના બે કિનારાઓ જોડતો પટિશ્રમનો પુલ માણસે બાંધવો પડે....!

તબક્કે આપણે જુદાં જુદાં સપનાં જોતાં હોઈએ છીએ. કદાચ આ સપનાં જ આપણને અને સમગ્ર માનવજાતને દોડતી રાખે છે. તેના વગર આપણે ક્યાંય દુનિયાના છેડે કે ખૂણામાં પડ્યા રહ્યા હોત.

માણસ એટલે સપનાં, સંઘર્ષ, સફર અને સ્મૃતિઓનો સરવાળો, દરેક વ્યક્તિ એવી છે જેનું મન ભૂતકાળમાં, પગ વર્તમાનમાં અને નજર ભવિષ્ય તરફ હોય છે.

ઘણી વાર સપનાં સફળ ન થયાં હોય તેની પીડા થાય છે - 'મને જો પેલા કોર્સમાં એડમિશન મળી ગયું હોત તો લાઈફ બની જાત, પેલી છોકરીએ હા પાડી હોત તો લાઈફ સેટ થઈ ગઈ હોત, મારા મિત્રને નોકરી મળી તે મને મળી ગઈ હોત તો આજે હું ક્યાંનો ક્યાં પહોંચી ગયો હોત, દસ વર્ષ પહેલાં ધંધામાં મંદી ના આવી હોત તો આજે મર્સિડીઝ લઈને ફરતો હોત.' આ બધાં નુકસાન કે અભાવને પકડીને બેસી રહેવા કરતાં તેને વિસરીને નવાં સપનાં જોતાં રહીએ.

રિલાયન્સ ઈન્ડસ્ટ્રીઝનું અસ્તિત્વ જ ન હોત. સ્ટીવ જોબ્સે સપનું જોયું ન હોત તો આજે પણ બિસ્સામાં નોકિયા લઈને ફરતા હોત. રાજમોલીએ સપનું જ ન જોયું હોત તો 'બાહુબલી' જેવી મોટી અને સફળ ફિલ્મ ન આવી હોત. વોલ્ટ ડિઝનીને સપનું જ ન આવ્યું હોત તો આ દુનિયાએ

ક્યારેય મિકી માઉસ જોયો જ ન હોત. રાઈટ બ્રધર્સને હવામાં ઉડાનનાં સપનાં ન આવ્યાં હોત તો આજે પણ દુનિયા સ્ટીમરમાં જ પ્રવાસ કરતી હોત.

એક કોલેજમાં એક પ્રોફેસરે પોતાના વિદ્યાર્થીઓને વાત કરી કે, તમો તમારા જીવનમાં કોઈ સપનું જોતાં શીખો. તમો તમને મનગમતાં ક્ષેત્રોમાં જે મહાન થઈ ગયા છે, જે સફળતાનાં શિખરે પહોંચી ગયા છે તેમના જેવા થવાનાં સપનાં જુઓ.

તમારે અબ્રાહમ લિંકન બનવું છે? જ્યોર્જ વોશિંગ્ટન બનવું છે? શેક્સપિયર બનવું છે? ગાંધીજી બનવું છે? સચીન તેંડુલકર બનવું છે?

ઘણી વાર સપનાં સફળ ન થયાં હોય તેની પીડા થાય છે - 'મને જો પેલા કોર્સમાં એડમિશન મળી ગયું હોત તો લાઈફ બની જાત, પેલી છોકરીએ હા પાડી હોત તો લાઈફ સેટ થઈ ગઈ હોત, મારા મિત્રને નોકરી મળી તે મને મળી ગઈ હોત તો આજે હું ક્યાંનો ક્યાં પહોંચી ગયો હોત, દસ વર્ષ પહેલાં ધંધામાં મંદી ના આવી હોત તો આજે મર્સિડીઝ લઈને ફરતો હોત.' આ બધાં નુકસાન કે અભાવને પકડીને બેસી રહેવા કરતાં તેને વિસરીને નવાં સપનાં જોતાં રહીએ